

Fykenborg barnehage
Fykenveien 9
7054 RANHEIM

Vår saksbehandler
Thea Berg Lauvsnes

Vår ref.
20/53882
oppgis ved alle henv.

Deres ref.

Dato
09.12.2020

Fykenborg barnehager - rapport fra tilsyn etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. - varsel om pålegg

Miljøenheten gjennomførte 27.10.20 tilsyn ved Fykenborg barnehage. Formålet med tilsynet var å vurdere hvordan barnehagen ivaretar barnas helse, miljø og sikkerhet (jf. forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.).

1. Sammendrag

Fykenborg barnehage har etablert et internkontrollsystem som skal ivareta barns helse, miljø og sikkerhet, og har dokumentert rutiner og kontroller som gjennomføres. Barnehagen har kommet i gang med risikovurdering av hendelser og aktiviteter som kan medføre skader og ulykker. Arbeidet må videreføres med mer detaljering av hendelser og de vurderingene som gjøres, slik at man bedre kan vurdere om de tiltakene/rutinene som er på plass er tilstrekkelig, eller om det er flere tiltak som må iverksettes for å redusere risikoen. I forbindelse med dette arbeidet må det sikres at viktige rutiner er skriftliggjort og samlet, og godt kjent av ansatte. Barnehagen har en beredskapsplan som beskriver hvordan en rekke alvorlige hendelser skal håndteres, men bør rydde litt i denne. Fallunderlaget på barnehagens uteområde er betydelig redusert, og barnehagen bør risikovurdere fallsonene og bruken av uteområdet med dette i betraktning inntil nytt fallunderlag er på plass.

Det ble funnet ett avvik i forbindelse med tilsynet. Vi har også angitt merknader som vi sterkt anbefaler at barnehagen følger opp i det videre arbeidet med barns sikkerhet.

Avvik 1: Risikovurderinger som er gjennomført er ikke detaljert nok og dokumentert slik at man kan vurdere om rutiner ivaretar sikkerheten i tilstrekkelig grad. Barnehagen har ikke dokumentert risikovurderinger av alle forhold som har betydning for barns sikkerhet.

Frist for uttalelse til varsel om pålegg er 06.01.2021

Denne tilsynsrapporten er et varsel om at vi vurderer å gi virksomheten pålegg om retting. Dersom dere mener at beskrivelsen i denne rapporten ikke er korrekt eller har kommentarer til pålegg og frister som vi varsler her, ber vi om skriftlig tilbakemelding om dette **innen 06.01.2021**. Etter denne datoen vil vi fatte pålegg om retting. Dere vil motta et eget brev om den videre oppfølgingen.

Frist for retting av avvik vil bli satt til 01.03.2021.

Postadresse:
Trondheim kommune
Miljøenheten
Postboks 2300 Torgarden
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Erling Skakkes gate 14

Telefon:
72542550

Telefaks:

Organisasjonsnummer:
NO 942 110 464

E-postadresse: miljøenheten.postmottak@trondheim.kommune.no

www.trondheim.kommune.no

2. Beskrivelse av Fykenborg barnehage

Fykenborg barnehage er en privat foreldreeid barnehage. Barnehagen hadde ved tilsynet 27 barn (derav to småbarn), fordelt på tre avdelinger.

3. Reviderte områder og funn

Tilsynet ble gjennomført som tematilsyn med hovedvekt på dokumentasjon av risikovurderinger gjennomført for å ivareta barns sikkerhet (jf §§ 7 og 14), rutiner for å ivareta barnas sikkerhet og avvikshåndtering (jf § 4).

Tilsynet startet med et felles oppstartsmøte 07.09.20 for barnehager som skulle ha tilsyn på dette temaet høsten 2020. Selve tilsynsmøtet ble gjennomført som en samtale med barnehagens ledelse og verneombud. Det ble også foretatt en befaring av barnehagens lokaler og uteområde.

Dokumentasjon fremlagt ved tilsynet

Miljøenheten fikk innsyn i barnehagens internkontrollsystem på PBL Mentor før tilsynet hvor vi blant annet kunne se på:

- Risikovurderinger
- Rapport fra ekstern lekeplasskontroll
- Forebyggende rutiner som skal ivareta barns sikkerhet med tilhørende sjekklister
- Årshjul for barns HMS
- Beredskapsrutiner

Deltakere ved tilsynet

Janne F. Melvold, styrer Fykenborg barnehage

Else Kari Eidem, assistent og verneombud Fykenborg barnehage

Thea Berg Lauvsnes, rådgiver, Miljøenheten

Elin Grønvold Aunet, rådgiver Miljøenheten

3.1 Har barnehagen tilstrekkelig oversikt over risikoforhold?

Avvik 1: Risikovurderinger som er gjennomført er ikke detaljert nok og dokumentert slik at man kan vurdere om rutiner ivaretar sikkerheten i tilstrekkelig grad. Barnehagen har ikke dokumentert risikovurderinger av alle forhold som har betydning for barns sikkerhet.

Barnehagen må i større grad detaljere hendelser og aktiviteter som utgjør risiko for skade på barn, og dokumentere risikovurderinger av disse. Det må lages en plan for gjennomføring av risikovurderinger av alle forhold som kan medføre skader og ulykker. Denne planen og risikovurdering av ett hovedtema og eventuelle reviderte rutiner skal legges ved i tilbakemeldingen til Miljøenheten.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. §§ 4 Ansvar. Internkontroll, 7 Generelle krav og 14 Sikkerhet og helsemessig beredskap.

Observasjon

Barnehagen har tidligere vurdert og diskutert risikoforhold muntlig, men ikke vært så god på å dokumentere risikovurderingene. Etter oppstartsmøtet i september satte barnehagen av tid til å jobbe med risikovurderinger på planleggingsdag og fikk bistand fra bedriftshelsetjenesten. Ansatte brukte Dagros-metoden, jobbet i grupper og listet opp ulike hendelser og situasjoner som kan medføre fare for barns sikkerhet. Blant det som ble risikovurdert på planleggingsdagen var turmål, bruk av buss og et klatretårn på barnehagens uteområde. Ledelsen har lagt vurderingene inn i PBL

Mentor i etterkant. Tiltak som gjennomføres i dag er beskrevet, og det er angitt en samlet vurdering av risiko for hendelsene knyttet til en bestemt aktivitet, tur eller lignende. Det er ikke angitt sannsynlighet eller konsekvens for hendelsene, og det kom på tilsynet fram at barnehagen ikke har tenkt veldig systematisk på dette når risiko er angitt. Det varierer om det er tatt hensyn til tiltak barnehagen allerede har når risiko er satt eller ikke.

Vurdering

Barnehagen har startet arbeidet med å analysere hvilke hendelser som kan medføre risiko, men har fremdeles en del arbeid igjen med å detaljere hendelsene og utvide omfanget slik at alle relevante risikoforhold er vurdert og dokumentert. De fleste av de risikovurderingene som er lagt inn i PBL er ikke beskrivende nok til å kunne vurdere om alle relevante hendelser er vurdert eller om tiltak er tilstrekkelige.

I risikovurderingene er det samlet flere typer hendelser, og kort listet opp gjeldende rutiner/praksis uten at det er vurdert om og i hvilken grad de enkelte rutinene har betydning for sannsynlighet eller konsekvens for de gitte hendelsene. Når flere hendelser med ulik sannsynlighet og konsekvens samles og gis en felles risiko, blir det vanskelig å identifisere hvor den største risikoen er og hvilke hendelser barnehagen må jobbe videre med. Målet er å avdekke om de rutinene og de andre tiltakene dere har håndterer risikoen, eller om det er noe mer dere kan/bør/må gjøre for å ivareta sikkerheten.

Vi mener derfor at alle risikovurderinger må deles opp i flere detaljerte hendelser som er så beskrivende at man kan angi en sannsynlighet og konsekvens for hver hendelser, og på bakgrunn av det vurdere om eksisterende rutine er tilstrekkelig for å håndtere akkurat denne hendelsen. Det bør i tabellen vises til/lenkes til hvilke konkrete rutiner i PBL Mentor dere mener styrer risikoen for den enkelte hendelsen. Dette for å sikre skriftlighet av nødvendige rutiner samt at det vil lette arbeidet ved senere revidering av risikovurderinger. Rutiner og gjeldende praksis som legges til grunn for vurdering av risiko må finnes beskrevet i barnehagens IK-system, og være godt kjent av ansatte. Dette gjelder spesielt dersom hendelsene kommer ut med middels eller høy risiko. Sannsynlighet og konsekvens av alle hendelser skal angis når gjeldende rutiner er tatt med i vurderingen. For å gjøre mest mulig likeverdige vurderinger av ulike hendelser er det viktig at dere definerer hva dere legger i de ulike gradene av sannsynlighet og konsekvens. Når sannsynlighet og konsekvens er satt, bør dere bruke risikomatriksen for å sikre at dere angir korrekt risiko basert på den sannsynligheten og konsekvensen dere har kommet fram til.

Når alle relevante hendelser er detaljert og risikovurdert, må man prioritere tiltak for de som kommer ut med høyest risiko. Her skal dere beskrive nye tiltak, ansvar for gjennomføring og tidsplan. Når nye tiltak/rutiner er gjennomført, bør risikovurderingen for denne hendelsen revideres slik at ny risiko gjenspeiler at det er iverksatt tiltak. Risikovurderingene må revideres dersom risikoforholdene endres eller det kommer nye risikoforhold til.

Veileder til forskriften, Miljø og helse i barnehagen, sier at barnehagen skal gjennomføre risikovurderinger av forhold som omhandles i forskriften og som kan ha betydning for barnas helse og miljø (§ 7). Disse risikovurderingene må dokumenteres, jf. forskriftens § 4 Ansvar. Internkontroll og kravet til dokumentasjon jf. internkontrollforskriften. Dette henger sammen med det formålsparagrafen sier om systematisk forebygging av sykdom og skade, ikke bare rutiner for håndtering av slike hendelser når de først oppstår. I forebyggende arbeid er det et viktig prinsipp at det som avdekkes gjennom risikovurderinger ligger til grunn for rutiner som skal ivareta sikkerheten.

Barnehagen må lage en plan som viser hvordan dere i løpet av rimelig tid kan gjennomføre detaljerte risikovurderinger for barnehagen. Arbeidet kan for eksempel deles inn etter hovedtema, for eksempel lek på eget uteområde (utover klatrestativet), bussturer, turmål, kjøkken og matservering, inneområdet, aktiviteter etc. Vi ber om at barnehagen oversender denne planen samt risikovurdering for minst ett hovedtema som tilbakemelding på avviket innen fristen 01.03.21.

3.2. Driver barnehagen systematisk internkontroll som forebygger ulykker og skader?

Merknad 1: Barnehagen bør i forbindelse med detaljering av risikovurderinger, sikre at viktige rutiner som skal ivareta barnas sikkerhet er skriftliggjort i internkontrollsystemet.

Observasjon

Barnehagen har brukt HMS-systemet i PBL Mentor siden 2016. Alle ansatte har tilgang til systemet, og barnehagen er i en prosess med å utvide aktiv bruk av systemet for alle. Personalet bruker telefonen for oppslag av rutiner, sjekklister osv, men kan også gå inn på stedlig pc på avdelingene. Tidligere har personalet stort sett brukt sjekklistene, men ledelsen er nå i ferd med å implementere hele systemet slik at det brukes aktivt.

Barnehagen har en rekke rutiner som skal ivareta barns sikkerhet, blant annet kontroller av utelekeplassen, sikkerhetsgjennomgang innendørs, registrering og telling av barn og sikkerhet på tur.

Det er utarbeidet et HMS-årshjul som viser hvordan barnehagen jobber systematisk med barns sikkerhet. Barnehagen benytter PBL Mentors system for melding av avvik og dokumentasjon av håndtering av avvik. Ledelsen opplever at "vanen" med å melde avvik er viktig å holde vedlike, og oppgir at det krever kontinuerlig fokus å sørge for at avvik meldes i systemet. Gjennomgang av avvik står ikke på årshjulet, men ledelsen opplyste at avvik går gjennom i månedlige styremøter.

Vurdering

Vår vurdering er at barnehagen har etablert et internkontrollsystem for å ivareta barnas helse, miljø og sikkerhet. Rutiner og sjekklister finnes i systemet, og det er dokumentert at disse er i bruk. Vi har inntrykk av at avvik i stor grad håndteres og dokumenteres.

I forberedelsen til tilsynsbesøket har vi gått igjennom risikovurderinger, og i risikovurderingen er det beskrevet en rekke rutiner. Enkelte steder har vi hatt problem med å finne igjen disse rutinene i rutinebeskrivelsene i PBL Mentor. Vi er derfor usikre på om de rutinene som er lagt til grunn i risikovurderingene er skriftliggjort, eller om de beskriver gjeldende omforent praksis.

Dere bør derfor, i forbindelse med detaljering av risikovurderinger, sikre at viktige rutiner som skal ivareta barnas sikkerhet er skriftliggjort i internkontrollsystemet.

3.3. Beredskap. Blir ulykkes- og faresituasjoner i barnehagen håndtert på en tilfredsstillende måte?

Merknad 2: Barnehagen bør rydde i PBL Mentor slik at det kun er én beskrivelse av hvordan akutte hendelser skal håndteres (ikke både tiltakskort fra Mentor og egen beredskapsplan).

Observasjon

Barnehagen har en rekke tiltakskort for beredskap i PBL Mentor. Ledelsen har gått gjennom disse og kontrollert at de fungerer for Fykenborg barnehage. I tillegg har barnehagen en egen rutine for evakuering samt en gammel beredskapsplan som er lastet opp i Mentor.

Barnehagen gjennomfører brannøvelser og førstehjelpskurs. Det er nå satt opp øvelser som fast post på årshjulet og styret har planlagt case-basert gjennomgang i første omgang. Barnehagen har ikke hatt reelle hendelser der tiltakskortene er tatt i bruk.

Vurdering

Vi vurderer at barnehagen har en beredskapsplan som beskriver hvordan ulike akutte hendelser skal håndteres. Det er samtidig behov for å rydde litt i Mentor siden det både ligger tiltakskort der basert på malene fra PBL og en egen beredskapsplan som også beskriver håndtering av samme typer hendelser. Det er viktig at det ikke er tvil om hva som er de gjeldende beredskapsrutinene.

Forskriftens § 14 krever at barnehagen skal planlegges og drives slik at skader og ulykker forebygges og skal sikre at uønskede hendelser får så begrensede konsekvenser som mulig. Dette utdypes også som formål i veilederen. Veilederen henviser til Utdanningsdirektoratets veiledning i beredskapsplanlegging. Veilederen ble sist endret i mars 2019 og heter "Hvordan forebygge og håndtere alvorlige hendelser i barnehage og skole". Miljøenheten benytter denne som veiledning ved skjønnsvurderinger av barnehagens beredskapsplanlegging.

Veilederen angir at for å ivareta sikkerheten til barna må barnehagene jobbe kontinuerlig med beredskap, og arbeidet inneholder flere aktiviteter; risikoanalyser, tiltak, beredskapsplan og øvelse.

Det anbefales at det gjennomføres øvelser på beredskapshendelser. Det kan være fullskalaøvelser eller diskusjonsøvelser av aktuelle caser. Øvelser er en effektiv måte for ansatte å bli gjort kjent med beredskapen for alvorlige hendelser. I tillegg er det en effektiv måte å vurdere om planene er tilstrekkelige og vil fungere i en kritesituasjon. Det er svært positivt at barnehagen allerede har satt opp øvelser fast på årshjulet.

3.4: Momenter fra befaringen - sikkerhet på uteområdet

Merknad 3: Barnehagen bør risikovurdere fallsonene på uteområdet siden effekten av fallunderlaget er sterkt redusert. Dere må gjøre vurderinger av hva som er nødvendig av tiltak for å håndtere økt risiko inntil nytt underlag er på plass.

Observasjon

Fallunderlag

Ved befaringen ble det observert at fallunderlaget (gummimatter som er nedgravd under plen) har mistet mye av sin effekt da sand/grusmasser har trengt opp og begravd mattene. Ledelsen er klar over problemet og har diskutert hvordan dette påvirker sikkerheten. Fallunderlaget er planlagt byttet ut i 2021.

Tauverk

Skogholtet rett utenfor barnehagens uteområde er ett av barnehagens faste tilholdssteder. Der er det satt opp en grillhytte, og ved tilsynet var det også bundet opp en del tauverk for klatring og utfoldelse. Tauverket som ble observert ved tilsynet var montert på en måte som gjør at det potensielt kan komme rundt halsen på barn. Vi varslet muntlig ved befaringen at tauverket utgjorde en risiko sånn som det var montert, og at det måtte tas ned snarest.

Vurdering

Fallunderlag

Barnehagen er ansvarlig for at sikkerheten på uteområdet er ivaretatt. Når fallunderlaget har mistet sin effekt vil konsekvensen av eventuelle fallulykker potensielt øke. Dere bør derfor risikovurdere lek knyttet til fallsonene nå som fallunderlaget ikke fungerer som tiltenkt. Basert på risikovurderingen kan dere vurdere hvordan dere skal håndtere økt risiko inntil nytt underlag er på plass.

Tauverk

Når barnehagen selv lager naturlekeplass, står dere ansvarlig som produsent etter forskrift om sikkerhet ved lekeplassutstyr. Dette gjelder også når andre enn barnehagen benytter seg av det. Det er viktig at dere vurderer hvordan tauverk oppmonteres med tanke på risiko for kvelning og med tanke på tilfredsstillende fallunderlag. Barnehagen meldte tilbake samme dag at tauverket var tatt ned, og at de framover vil ta ned slikt tauverk samme dag som det settes opp. Avviket vurderes dermed som rettet og følges ikke ytterligere opp i denne rapporten.

4. Regelverk

- Lov av 2011-06-24 nr.29 om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- Forskrift av 1. desember 1995 om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.. med veileder, "Miljø og helse i barnehagen", Helsedirektoratet april 2014.

Avvik defineres som mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift.

Merknad er forhold som ikke nødvendigvis er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten mener det er mulighet for forbedringspotensial.

Rapporten omhandler eventuelle avvik og merknader som er avdekket under tilsynet. Det er ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Varsel om pålegg

Vi opplyser om at miljøsjefen kan gi barnehagen pålegg om retting for å sikre at avvikene rettes. Denne tilsynsrapporten er et varsel om at pålegg kan bli gitt (jf Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker § 16 om forhåndsvarsling og Lov om folkehelsearbeid § 14 om retting). Varslet er gitt med hjemmel i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Med hilsen
Trondheim kommune

Hans Fredrik Nyvold Kvitvang
enhetsleder

Thea Berg Lauvsnes
rådgiver

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Kopimottaker:

Postmottak Fagenhet for oppvekst og utdanning